

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6To/40/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7616010774
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Dudík
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7616010774.4

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Dudíka a sudcov JUDr. Anny Kohutovej a JUDr. Jaroslava Chleboviča, na verejnom zasadnutí konanom dňa 23. novembra 2021, v trestnej veci odsúdeného Ing. Q. J. pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., o odvolaní prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Spišská Nová Ves sp.zn. 4T/120/2016 zo dňa 27.5.2021 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. z a m i e t a odvolanie okresného prokurátora.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd podľa § 285 písm. a) Tr. por. o s l o b o d i l obžalovaného H. Q. J., K. XX.X.XXXX B. F., I. O. F., T. G. Č. XXXX/XX, okres Gelnica, spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves zo dňa 7.12.2016 sp. zn. 3Pv 195/16/8810 pre skutok, že od nezistenej doby roku 2014 do 26.4.2016 v miestach bydliska maloletej, v byte na ulici W. Č. X v Spišskej Novej Vsi a v rodinnom dome na ulici W. Č. XXX/XX v obci Markušovce, okres Spišská Nová Ves iným spôsobom sexuálne zneužíval osobu mladšiu ako 15 rokov S. S., K. XX.X.XXXX a to tým, že ju ohmatával na intímnych miestach, vkladal jej prsty do pošvy a v presne nezistený deň v roku 2015 sa s ňou pokúsil vykonať súlož napriek tomu, že vedel, že maloletá nedovŕšila 15-ty rok svojho veku, ktorý právne kvalifikoval ako zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a), c) Tr. zák., pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Proti tomuto rozsudku zahlásil odvolanie okresný prokurátor, a to ústne do zápisnice o hlavnom pojednávaní, ktoré aj písomne odôvodnil. V písomných dôvodoch odvolania uviedol, že má za to, že súd z vykonaného dokazovania vyvodil nesprávne právne závery, pričom dôkazy vyhodnotil prísne v prospech obžalovaného.

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že priebeh skutku tak ako ho opísala mal. S. S. zodpovedá vykonanému dokazovaniu, a to na základe vyhodnotenia všetkých na seba nadväzujúcich dôkazov.

Poukazuje na to, že skutok sa stal v období od presne nezistenej doby roku 2014 do 26.04.2016 v miestach spoločného bydliska maloletej S. S.Á. a obžalovaného Ing. Q. J.. Samotné trestné konanie bolo začaté z podnetu svedkyne D. O. - učiteľky mal. S. S., ktorej sa žiacka zdôverovala aj prostredníctvom sociálnej siete, prostredníctvom ktorej jej posielala fotografie zachytávajúce obžalovaného.

Obžalovaný na hlavnom pojednávaní poprel spáchanie skutku, ktorý mu je kladený za vinu, pričom poprel aj skutočnosť, že pózoval mal. S. pri fotografovaní v jej detskej izbe. K fotodokumentácii na č. I. 5 uviedol, že vidí nohu a nejaký palec, ale nie je to on, lebo nebola medzi nimi takáto situácia.

Z výsluchu mal. S. S. uskutočneného v prípravnom konaní dňa 27.04.2016, ktorý bol vykonaný na hlavnom pojednávaní prehratím obrazovo-zvukového záznamu vyplývajú skutočnosti, ktoré sú vo všeobecnejšej rovine popísané v samotnom skutku obžaloby. K svojej obrane voči konaniu obžalovaného uviedla, že prejavovala verbálny nesúhlas, snažila sa ho odtiahnuť, ale väčšinou jej to nechcel dovoliť a držal ju pri sebe a nedovolil jej odísť preč. Nemala sa ako brániť bola proti nemu slabá. Snažila sa kričať, ale bála sa reakcií. Predtým pohlavný styk nemala. K časti skutku z roku 2015 uviedla, že obžalovaný ju zobral do spálne pričom brat spal vedľa v izbe a mamka spala so sestrou v obývačke. Povedal že jej ide natrieť koleno a potom čo ho natrel, ju začal vyzliekať a následne ju obchytával a jedenkrát do nej strčil a vytiahol. Uviedla, že vie čo znamená pohlavný styk. Najprv to povedala spolužiačke I., potom spolužiačke W. a potom sa to dozvedela pani učiteľka. Mame to nepovedala, lebo sa obávala jej reakcie. K fotografiám, ktoré posielala D. O. uviedla, že na tých fotografiách je on, jeho ruka. Potom čo sa dozvedela pani učiteľka bola rada, že sa to vyrieši, ale potom mala veľmi veľké stresy ako to dopadne. Mamka jej uverila.

Zo znaleckého posudku odvetvia kriminalistická antropológia, ktorého účelom malo byť posúdenie fotografickej snímky na č. I. 5 vyšetrovacieho spisu (zachytávajúca časť palca v rozkroku) a podľa možnosti porovnať ho s palcom obžalovaného, vyplýva typová zhoda so znakmi na fotografiách predloženého porovnávacieho materiálu. Vyhodnotené znaky boli dĺžka prsta, tvar prstu a tvar nechty, pričom závery v podobe pravdepodobnostnej resp. individuálnej identifikácie nebolo možné uviesť a to vzhľadom na stav a kvalitu sporného materiálu (mal. S. fotograficky zachytila časť tela obžalovaného v miestnosti, kde boli sami a bez vedomia obžalovaného, pričom fotografie boli vyhotovené mobilným telefónom). Z výpovedí matky, aj samotného obžalovaného vyplýva, že mal. S. S. si mužskú návštevu vo večerných hodinách domov neprivedla.

Lekárskym vyšetrením bolo zistené, že mal. S. už 25.04.2016 nebola pannou, pričom kritické žalované obdobie je od presne nezistenej doby 2014 do 26.04.2016 a samotná mal. S. S. pri výsluchu uviedla, že pred skutkom, ktorý sa kladie za vinu obžalovanému, nemala pohlavný styk. Teda nič nevylučuje skutočnosť, že o panenstvo o prišla práve v príčinnej súvislosti s konaním obžalovaného.

Výsluchy svedkov W. B., I. S., ako aj učiteľky Mgr. D. O. svedčia o tom, že tieto svedkyne mali stabilné a v podstate rovnaké informácie od mal. S., pričom ani v jednom prípade im nenaznačila, že si to vymyslela, pričom s učiteľkou sa rozprávali o vážnosti situácie a o možných následkoch, ktoré by nastali, ak by si to celé vymyslela.

Q. S., A. S. a W. X.Á. potvrdili, že aj po trestnom oznámení a v priebehu trestného konania sa rozprávali s mal. S., kedy bola upriamená aj na vážnosť situácie, pričom mal. S. zotrvala na ňou uvádzaných skutočnostiach.

K výsluchu svedkyne mal. W. B. je potrebné uviesť, že samotná mal. W. si sama pripravila poznámky určené na výsluch na políciu, pričom sa iniciatívne opýtala mal. S., aby doplnila poznámky. Teda iniciatíva smerovala zo strany mal. W. B. a nie zo strany mal. S..

Zo záverov znaleckého posudku znalkyne z odboru psychológia a jej následným výsluchom na hlavnom pojednávaní bolo zistené, že pamäťové schopnosti mal. S. dosahovali úroveň priemeru až nadpriemeru a teda by mala byť schopná správne vnímať predmetné skutočnosti. Poruchy vnímania neboli zistené. Poruchy pamäti neboli zistené, časová orientácia je presná. Tendencia k možnému skresľovaniu prežitých okolností, či už vedomému alebo nevedomému je prípustná, a to vo forme zľahčovania, o čom môžu svedčiť verbálne výroky ako aj neverbálny - vonkajší prejav maloletej. Takéto paradoxné vonkajšie správanie (bezproblémové zodpovedajúce bežnej norme dieťaťa vo veku jej vrstovníkov) môže svedčiť o prítomnosti obranných mechanizmov osobnosti mal. dieťaťa ako napr. popretie, vytesnenie, príp. racionalizácia, ale i o účelovom klamstve, ktorého motívom mohlo byť vedomé prianie niekomu poškodiť formou pomsty a to tak obžalovanému ako aj svojej matke.

Prokurátor sa nestotožňuje s názorom o bezproblémovom vonkajšom správaní mal. S., pretože z výsluchov svedkov (spolužiačky, učiteľka) ktorí boli v pravidelnejšom kontakte s mal. S. vyplýva, že bola viac uplakaná, menej sa smiala a mala tzv. „depky“, ktoré kompenzovala aj zdôverovaním sa učiteľke prostredníctvom sociálnej siete.

Vychádzajúc z údajov zo spisu a z rozhovoru s maloletou je však evidentné, že maloletá môže mať sklon k zveličovaniu až k vedomému klamstvu v snahe poškodiť obžalovanému alebo matke (zo strany obžalovaného prísna výchova a zo strany matky prenášanie zodpovednosti za poriadok v domácnosti a starostlivosť o súrodenca, recidíva požívania alkoholických nápojov). Poukazuje na to, že mal. Kristína prezentovala pozitívny, ba až priam kamarátsky vzťah s matkou, ktorá jej uverila skutočnosti ňou uvádzané a rovnako tak matka mal. S. na hlavnom pojednávaní prezentovala pozitívny vzťah s dcérou, pričom si nevšimla žiadne z vlastností v správaní mal. S.. Mal. S. prezentovala svoj zámer oznámiť matke správanie obžalovaného, ale obávala sa reakcií matky, obžalovaného aj jej biologického otca.

Znalkyňa sa vyjadrila aj k forme obrany zo strany mal. S., kedy nešlo o nejakú aktívnu obranu voči konaniu obžalovaného, pričom konštatovala, že môže do úvahy prichádzať aj to, že sa jej to mohlo v určitej miere páčiť, forma jej verbálnej obrany, že je unavená, vzbudila u znalkyni akoby projekciu dospelšej ženy.

Zo záverov znaleckého posudku MUDr. Caisovej, znalkyne z odboru psychiatria a sexuológia, vyplýva, že obžalovanému spôsobuje pôžitok a vyvoláva príjemné pocity presadzovanie dominancie, vyžadovanie poslušnosti a nadvláda. PPG záznam svedčí pre apetovanie žien v širokom vekovom spektre. Na hlavnom pojednávaní znalkyňa uviedla, že pri vyšetrovaní najviac reagoval na dievčatá vo veku hebefiliiek, to znamená vo veku puberty od 13 do 15 rokov.

Prokurátor v tomto kontexte poukázal na to, že mal. S. S. mala v rozhodnom období od 12-14 rokov.

Použitie zásady „in dubio pro reo“ prichádza do úvahy len vtedy, keď pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o nejakej skutočnosti, trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov.

Súd na základe takto vykonaného dokazovania rozhodol, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Pri vyhodnotení jednotlivých dôkazov je potrebné ustáliť, že obžalovaný žil v rozhodnom období v spoločnej domácnosti s mal. S., s ktorou bol v dennom kontakte. Mal. S. popísala v priebehu prípravného konania nevhodné sexuálne správanie zo strany obžalovaného, pričom dôkaz bol vykonaný na hlavnom pojednávaní prehratím obrazovo zvukového záznamu. O nevhodnom sexuálnom správaní obžalovaného sa zdôverila svojim dvom spolužiačkam a učiteľke Mgr. D. O.. Matke, ktorá na ňu prenášala zodpovednosť, ale s ktorou mala v podstate pozitívny vzťah, sa nezdôverila, pretože sa obávala jej reakcií. Trestné konanie bolo začaté z podnetu učiteľky Mgr. D. O., ktorá do trestného spisu predložila aj fotografie, ktoré jej poslala mal. S. vo večerných hodinách z miesta svojho bydliska a z elektronickej konverzácie medzi nimi vyplynula bezprostrednosť vyhotovenia fotografií mobilným telefónom mal. S., ktorá sa snažila zachytiť konanie obžalovaného. Zo samotnej elektronickej konverzácie, ako aj z následného výsluchu mal. S. vyplýva, že fotograficky zachytila časť ruky obžalovaného. Zo znaleckého dokazovania vyplýva typová zhoda palca fotograficky zachyteného mal. S. so znakmi na fotografiách predloženého porovnávacieho materiálu, pričom pravdepodobnosť resp. individuálna identifikácia nebola možná z dôvodu nekvalitného fotografického materiálu, vyhotoveného mal. S. z jej mobilného telefónu. Z lekárskeho vyšetrenia vyplýva, že 25.04.2016 mal. S. už nebola pannou, čo len potvrdzuje jej tvrdenie o nevhodnom sexuálnom správaní obžalovaného. Nepriami svedkovia vypočutí na hlavnom pojednávaní disponovali v podstate rovnakými informáciami o nevhodnom sexuálnom správaní obžalovaného, kedy zdrojom informácií bola práve mal. S., čo svedčí o stabilnosti popísania priebehu deja z jej strany. Pod tlakom aj následných udalostí (prebiehajúce trestne konanie, komunikácia jednotlivých členov rodiny) nikomu nikdy nepovedala, že ňou popísaný priebeh deja sa nezakladá na pravde. Úprava poznámok mal. W. B. pramenila z podnetu samotnej mal. W., pričom sa prokuratúra domnieva, že mal. S. tak konala bez toho, aby si uvedomovala možných následkov s tým spojených.

Pokiaľ mal. S. popísala jednotlivé detaily (so zameraním sa na počet osôb v dome, samotné miesto a časové obdobie) nevhodného správania zo strany obžalovaného rozporne a spôsobom vzbudzujúcim pochybnosti o hodnovernosti, tak v tomto poukazuje prokurátor na to, že zo strany obžalovaného išlo o nie jednorazové, ale o opakované konanie s približne podobným resp. porovnateľným scenárom (v detskej izbe, na posteli, vo večerných hodinách, bez prítomnosti tretích osôb v miestnosti), a preto je pochopiteľné, že v dôsledku momentálneho strachu, stresu, pokročilej večernej hodiny, ako aj vzhľadom

na vek a možný záujem o vytesnenie týchto negatívnych zážitkov, si nebude pamätať okolnosti ako je počet osôb v dome, kde momentálne ležia alebo aký je presný dátum a ktorý deň.

Výpoveď mal. S. je podporená aj znaleckým dokazovaním znalkyne z odboru sexuológie, z ktorého vyplýva, že obžalovanému spôsobuje pôžitok a vyvoláva príjemné pocity presadzovanie dominancie, vyžadovanie poslušnosti, kedy aj mal. S. popísala, že sa na ňu tlačil a nechcel ju pustiť, správal sa dominantne, pričom v tej dobe bola vo veku od 12 - 14 rokov, teda vo vekovom spektre, na ktoré obžalovaný pri vyšetrení najviac reagoval.

U mal. S. nešlo o jednorazové poskytnutie informácie, ktorú si vymyslela, ale o ucelený dlhodobý prežívaný systém utrpenia, ktorý bol potláčaný.

Napriek uvedenému súd „uveril“ výpovedi obžalovaného a spochybnil výpoveď mal. S. S..

Prokurátor poukazuje aj na to, že dôkazná situácia sa v porovnaní s prípravným konaním nezmenila natoľko, aby bolo možné konštatovať, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

V trestnom konaní je povinnosťou obžaloby „uniesť dôkazné bremeno“, pričom dokazovanie tejto formy trestnej činnosti je veľmi zložitá, nakoľko sa uskutočňuje v úzkom rodinnom kruhu, v rodinnom prostredí, v domácnosti, kde sa určitým spôsobom realizujú rodinné vzťahy a v čase, kedy sa v určitých miestnostiach vytvárajú príležitosti (napr. vo večerných hodinách). Ide o istú formu domáceho násillia, kde „otec“ ako hlava rodiny je vnímaná ako určitá autorita, ktorá vzbudzuje rešpekt a poriadok, ktorá je takto prezentovaná aj vo vzťahu k tretím osobám, mimo rodiny. Preto naštrbenie takéhoto vnímania obžalovaného, ako hlavy rodiny, je ťažko prijateľné, či už okolím alebo aj samotnou rodinou.

Záverom uvádza, že súdom opakovane uvádzané „popieranie spáchania skutku obžalovaným“ nemožno vykladať ako dôkaz toho, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Uvedené nemá vplyv na posudzovanie stíhaného skutku.

Keďže súd prvého stupňa nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy a tak dospel k nesprávnym právnym záverom, navrhuje, aby odvolací súd vo zrušil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a vrátil mu vec na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Na podklade odvolania prokurátora krajský súd podľa § 317 ods.1 Tr.por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil nasledovné:

Po splnení prieskumnej povinnosti odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa vykonal na hlavnom pojednávaní všetky dostupné a potrebné dôkazy na náležité zistenie skutkového stavu veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie v súlade s ustanovením § 2 ods. 10 Tr. por. a tieto aj správne vyhodnotil jednotlivito i vo vzájomnej súvislosti tak, ako mu to ukladá ustanovenie § 2 ods. 12 Tr. por.

V odôvodnení napadnutého rozsudku v súlade s ustanovením § 168 Tr. por. okresný súd vyslovil, ktoré skutočnosti vzal za preukázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenie oprel, existenciu ktorých skutočností pokladal vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania za vylúčenú alebo pochybnú a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov, najmä tak, ktoré si navzájom odporujú.

Keďže okresný súd svoje rozhodnutie náležite, logicky a presvedčivým spôsobom zdôvodnil, odvolací súd vzhľadom na celorozsahovú akceptáciu tohto odôvodnenia poukazuje na jeho vecnosť a správnosť, pričom zvyrazňuje najmä nasledovné, reagujúc tak aj na námietky uvádzané v odvolaní okresného prokurátora.

Aj po zistení krajského súdu vyplýva, že obžalovaný kategoricky poprel spáchanie skutku, ktorý mu je kladený za vinu s tým, že zo strany maloletej ide o pomstu za to, ako pristupoval k jej výchove, teda že bol prísnejší ako jej matka, a ako bývalý vojak si vyžadoval rešpekt voči svojej osobe.

Na druhej strane samotná poškodená S. S. uviedla, že obžalovaný jej bol zo začiatku nesympatický, musela rešpektovať rozhodnutie matky žiť spolu s ním v spoločnej domácnosti, vadilo jej jeho autoritatívne správanie.

Obchytával ju po zadnej časti tela, nohách, prsiach a intímnych miestach, mal ju raz aj znásilniť.

Uviedla ďalej, že musela robiť všetko tak, ako on chcel, ak nie tak prichádzali tresty a zakazoval jej veci, ktoré mala rada, napr. tanec.

Svedkovia Q. S., A. S., W. X., W. B., I. S., Mgr. H. D. O. sa o samotnom skutku dozvedeli len sprostredkované od mal. poškodenej a preto ich výpovede nemohli objektívne prispieť k objasneniu veci.

Je potrebné uviesť, že z výpovedí svedkov A. S. a Q. S., rodičov maloletej je zrejmé, že táto im nikdy nespomenula žiadne nevhodné správanie zo strany obžalovaného ohľadom nejakého sexuálneho obťažovania, resp. znásilnenia, pričom svedkovi A. S. sa dcéra sťažovala na obžalovaného ohľadom výchovy, že ju tento sekuruje, buzeruje a že matka drží viac pri obžalovanom ako pri nej.

Zo znaleckého posudku znalkyne z odboru psychiatria, drogové závislosti a alkoholizmus a sexuológia MUDr. Danice Caisovej Škultétyovej vyplýva, že obžalovaný nemá pedofilnú orientáciu, nie je hebefilne orientovaný (puberta vo veku 13 - 15 rokov) a nie je orientovaný na špecifickú skupinu dievčat v pubertálnom veku s pubertálnym erotickým správaním, ako vyzývavosť a pod.

Zo záverov znaleckého posudku z odboru psychológia, klinická psychológia detí a dospelých MUDr. Karin Štiffelovej vyplýva, že maloletá S.K. S. môže mať sklon k zveličovaniu, až ku vedomému klamstvu, nakoľko v jej výpovediach sú značné rozpory pri zásadných termínoch. Ide o ňou poskytnuté údaje zainteresovaným osobám o priebehu znásilnenia, týkajúce sa miesta, času i prítomnosti, resp. neprítomnosti členov domácnosti, ktoré sa výrazne líšia.

Možný je aj motív vedomého klamstva voči matke, kde bol zaznamenaný komplikovaný miestami až negatívny vzťah medzi matkou a dcérou, kde mal. sa hnevá na matku, ktorá prenášala na ňu údajnú zodpovednosť a starostlivosť o mladších súrodencov, pričom matke vyčíta jej postoj k škodlivému nadužívaniu alkoholu a jej závislé správanie na partnerovi.

Motívom vedomého klamstva vo forme pomsty otcimovi bol prísny režim, ktorý mala maloletá v domácnosti.

Krajský súd na základe vyššie uvedených skutočností preto nemá pochybnosť o správnosti zistenia okresného súdu a dôvodnosti postupu podľa § 285 písm. a) Tr. por., pretože na základe výsledkov vykonaného dokazovania nemožno urobiť jednoznačný záver, že sa vôbec stal skutok, ktorý je uvedený v obžalobe.

Podľa § 285 písm. a) Tr. por. sú oslobodí obžalovaného spod obžaloby ak nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Ako vyplýva z podaného odvolania okresným prokurátorom, tento nenamieta rozsah, resp. neúplnosť vykonaných dôkazov, ale len správnosť ich vyhodnotenia okresným súdom

V zmysle ustálenej súdnej praxe - judikatúry Najvyššieho súdu SR, pokiaľ súd postupuje pri hodnotení vykonaných dôkazov dôsledne podľa § 2 ods. 12 Tr. por., t.j. hodnotí ich podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom závažní všetkých okolností prípadu, jednotlivo i v ich súhrne a urobí logicky odôvodnené skutkové zistenia, nemôže ani odvolací súd napadnutý rozsudok zrušiť len preto, že sám na základe svojho presvedčenia hodnotí tie isté dôkazy s inými do úvahy predchádzajúcimi závermi.

Na základe vyššie uvedeného ale aj ostatných zistení okresného súdu podrobne rozvedených v jeho rozhodnutí, je potom správny záver okresného súdu, že výsledky vykonaného dokazovania jednoznačne a nepochybne nepotvrdili, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Pre uznanie viny podozrenie nestačí, vina obžalovaného musí byť jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázaná, čo v tomto prípade nebolo.

To boli dôvody, pre ktoré krajský súd o odvolaní okresného prokurátora rozhodol tak, ako bolo uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3:0

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.